

Aménagement des terres en Flandre

Projet intégré régional De Wijers

Flanders
State of
the Art

Colloque CPDT – Mons
10 décembre 2019

Karel Stevens

Projectmanager de l'Agence Flamande Terrienne (VLM)
www.vlm.be

Contenu

- ▶ Introduction l'Agence Flamande Terrienne (VLM)
- ▶ Instrument 'Aménagement des terres'
- ▶ Project intégré régional De Wijers 'pays des 1001 étangs'
 - ✗ Région
 - ✗ Processus
 - ✗ L'approche
 - ✗ L'importance de...

l'Agence Flamande Terrienne (VLM)

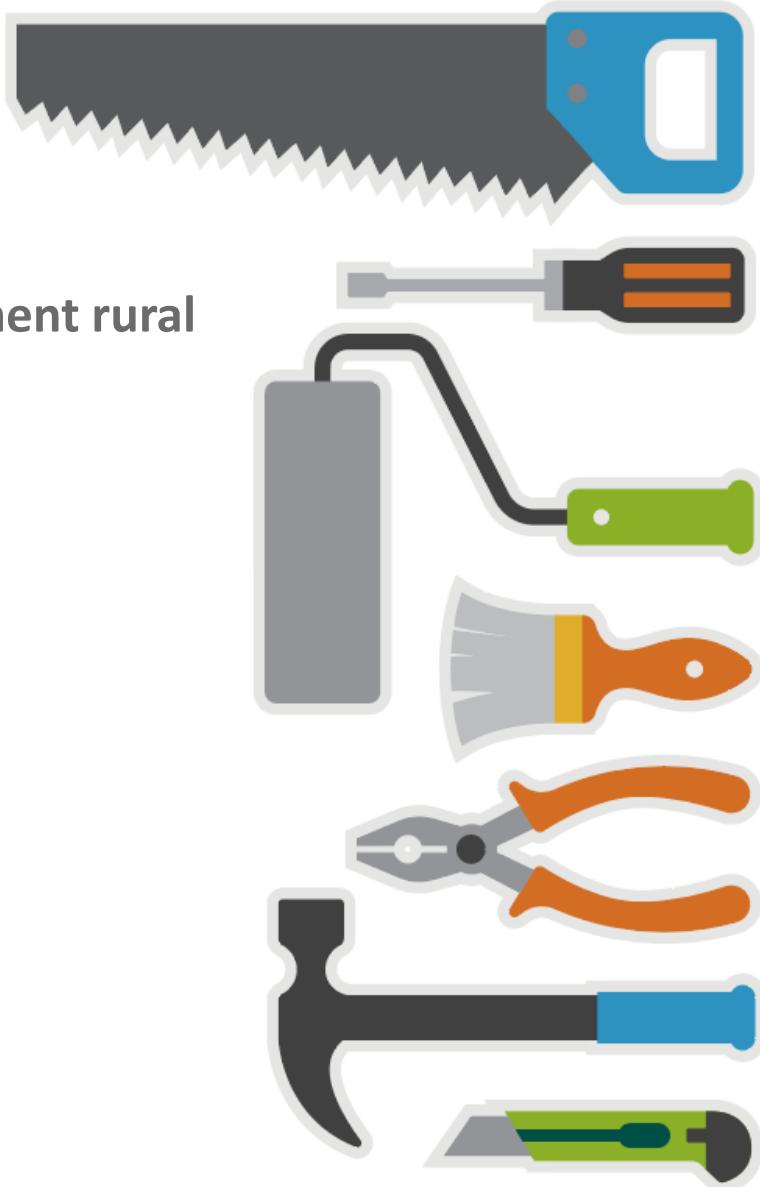
- ▶ Angence gouvernementale flamande
- ▶ Depuis 1988
- ▶ +/- 600 collègues en Flandre
- ▶ Domaine d'activité: zones rurales et périurbaines en Flandre
- ▶ Mission: “investir ensemble dans les zones rurales et les grands espaces en Flandre”

Notre mission

- ▶ Nous estimons que des espaces ouverts dynamiques sont la réponse à des défis comme l'urbanisation et le changement climatique
- ▶ Nous renforçons les espaces ouverts
 - en investissant dans la qualité du sol et de l'eau, la biodiversité et l'infrastructure (verte, hydrologique, routière...)
- ▶ Pour un paysage de qualité et un environnement sain

Nos forces

- ▶ Des moyens efficaces tels que des
 - Subventions pour le développement rural
 - Banques foncières flamandes
 - Contrats de gestion
 - Décret sur les Engrais
 - **Rénovation rurale**
 - Remembrement
 - Aménagement de la nature

Nos forces

► Concertation et partenariat

avec les agriculteurs, associations de défense de la nature, provinces, communes, paysages régionaux, partenaires flamands et européens, chercheurs, entreprises, citoyens et communautés locales...

► Des experts VLM

des gestionnaires de projet, des paysagistes, des topographes, des géographes, des ingénieurs, des biologistes, des économistes spécialisés dans le domaine agricole, des planificateurs d'entreprise, des archéologues, des experts en communication, des contrôleurs, des gestionnaires de dossier, des juristes, des experts TIC, des acteurs de terrain....

Aménagement des espaces ouverts: “Aménagement des terres”

- ▶ *Aménagement des terres*
 - Structurer et gérer les espaces ouverts en fonction de leur affectation (nature, agriculture, tourisme...)
 - Puissants moyens juridiques à notre disposition (ex. expropriation, servitudes...)
- ▶ *Aménagement des terres pour la nature*
 - Focus sur la nature
- ▶ *Remembrement des terres*
 - Echange de parcelles (terres agricoles)
 - Augmenter la taille des parcelles, améliorer l'accès pour les agriculteurs

Project intégré régional De Wijers, *'pays des 1001 étangs'*

Region

- Au centre du Limbourg (entre villes Hasselt – Genk)
- Périurbain (urbanisation croissante)
- Grand intérêt biologique et écologique (Natura 2000) à 5 minutes du centre-ville
- Grande diversité (écologique, paysagère, touristique, culturelle, économique, sociale...)
- Plus de 1000 étangs
 - ✗ De l'époque médiévale
 - ✗ Pisciculture

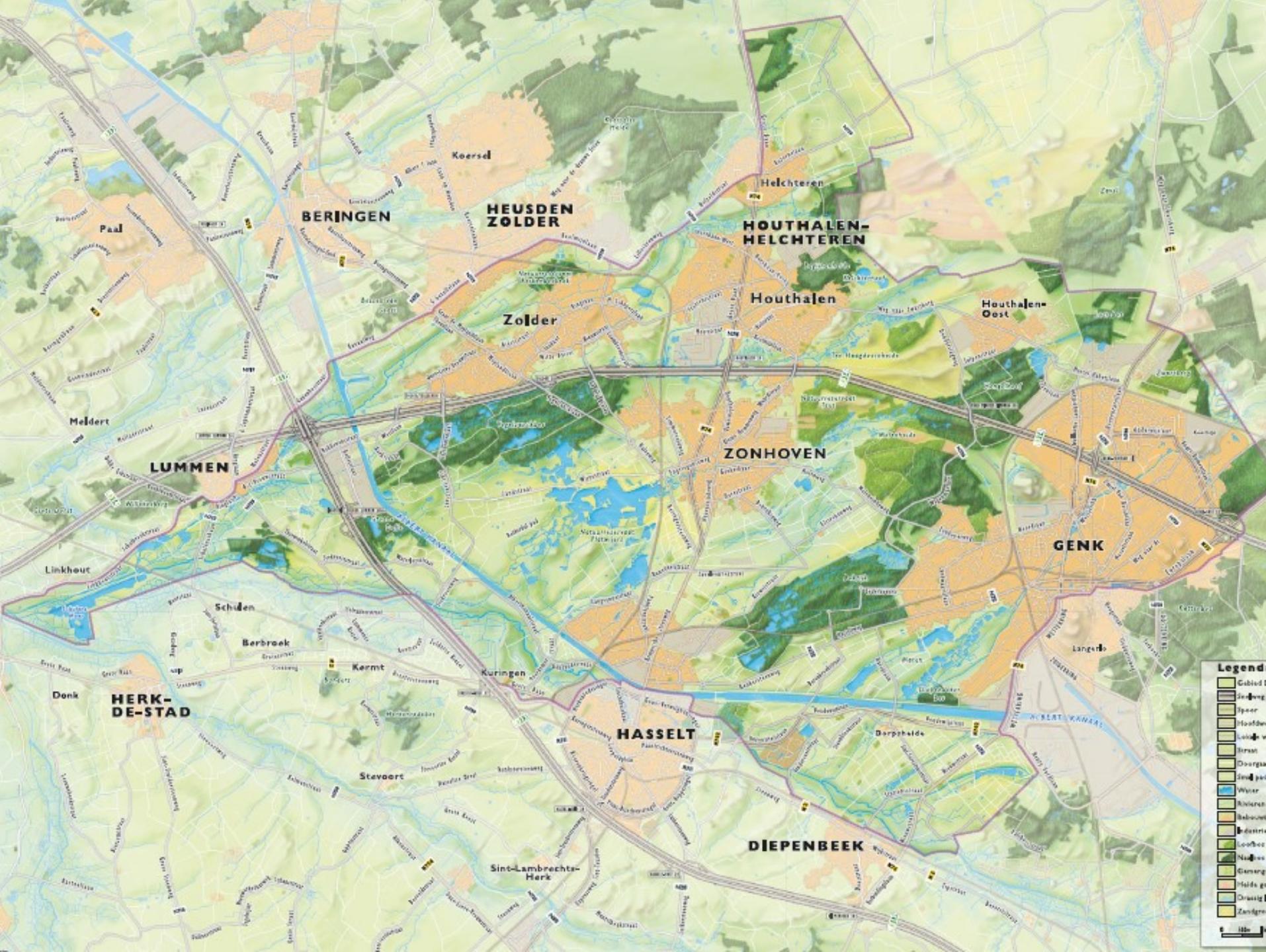

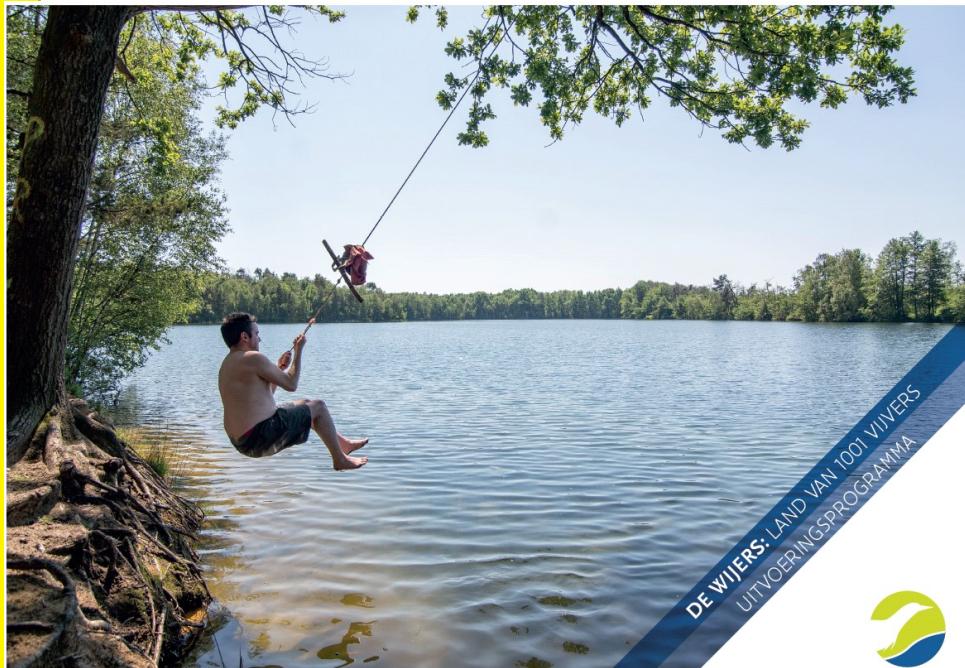

Processus

→ Entre 2010 – 2016

- ✗ Partenariat de +/- 20 organisations (locales et régionales)
- ✗ Des études thématiques (agriculture, touristique, hydrologique, mobilité, communication...)
- ✗ Participation (des partenaires, associations, citoyens...)
 - Nombreux workshops (ex. co-création)
 - Beaucoup de consultation

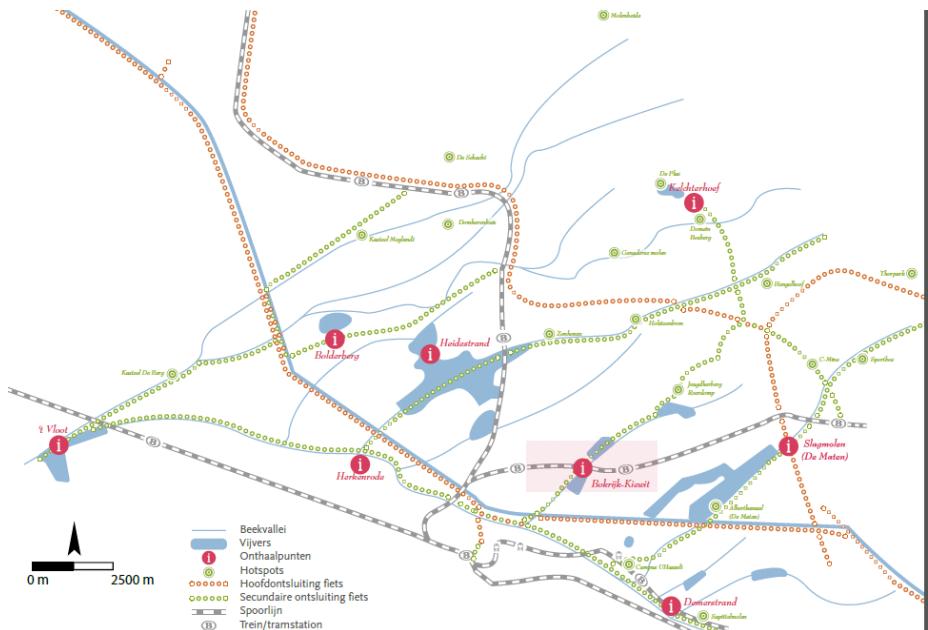
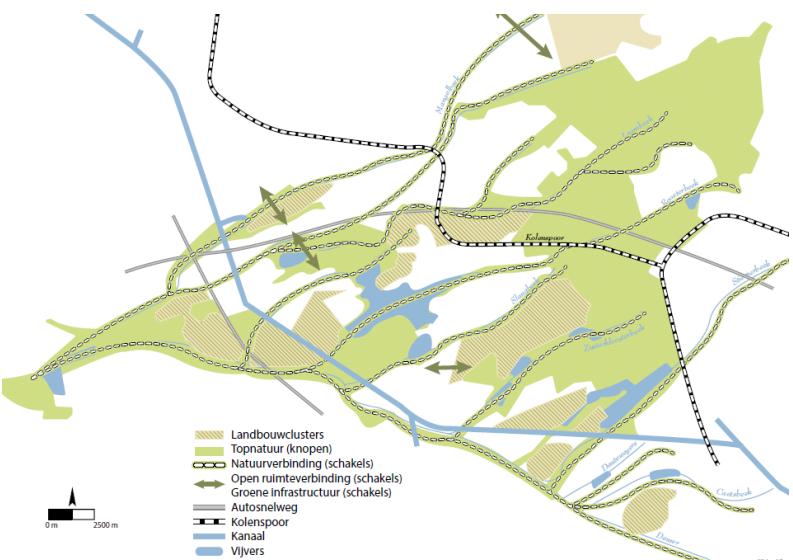
→ *Vision globale intégrée pour la région: programme d'exécution (2016)*

Programme d'exécution

- Vision spatiale
- Objectifs stratégiques et opérationnels
- 150 actions, portées par l'ensemble des partenaires

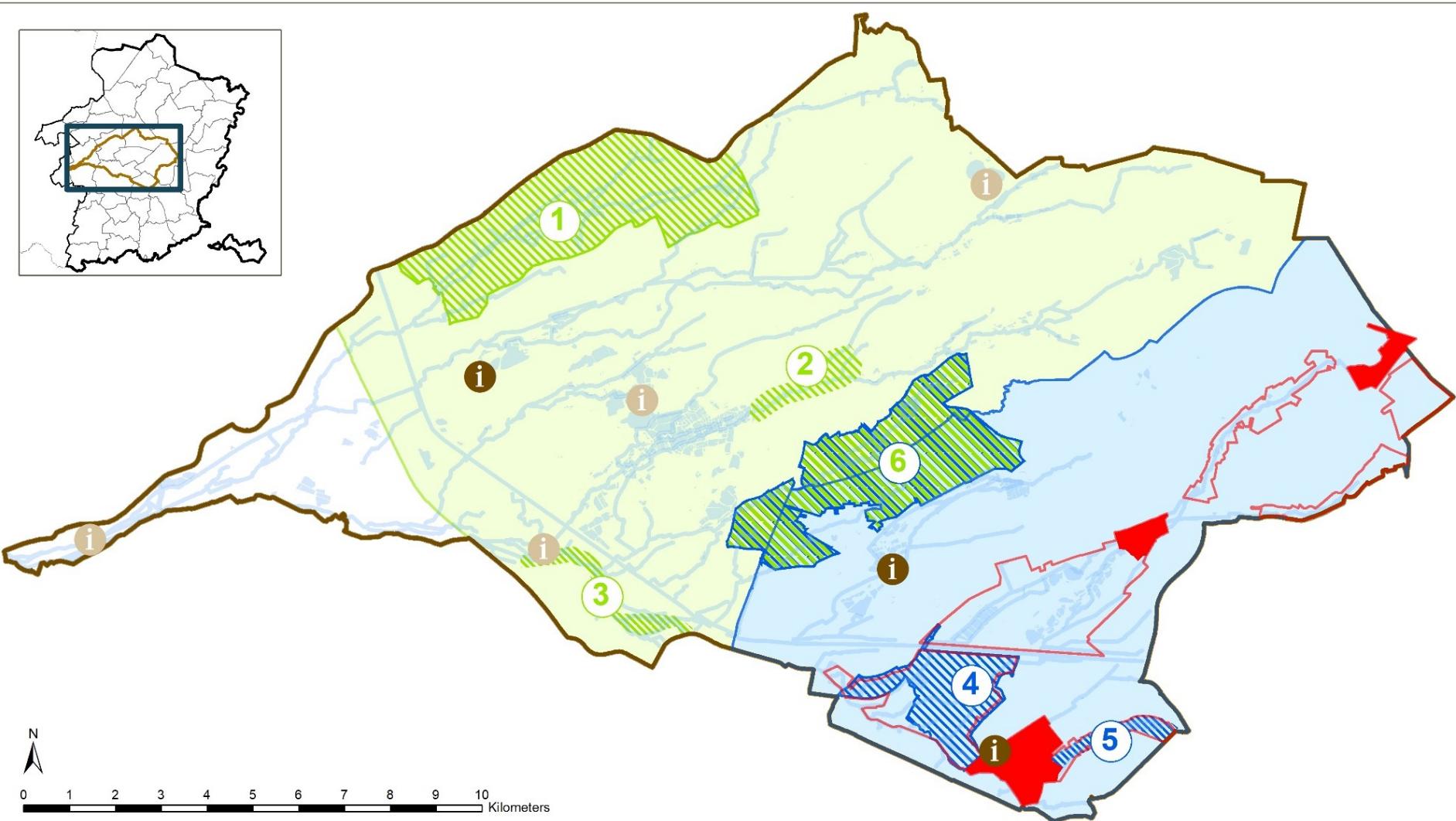
NR	STRATEGISCHE / OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	NAAM ACTIE	TREKKENDE PARTNER(S)
1	OD22 Inzetten op belangrijke soorten en leefgebieden	Installeren specifiek vijverbeheer met drooglegging van vijvers	Agentschap voor Natuur en Bos
2	OD22 Inzetten op belangrijke soorten en leefgebieden	Ontwikkelen gemeenschappelijke visie en plan voor aanpak exotenbeheer	Agentschap voor Natuur en Bos
3	OD13 Opstellen van een integrale visie op de vallei van de Mangelbeek - Laambeek - Roosterbeek - Slangbeek en het Vijverkerkgebied	Opstellen integrale beheervisie Vijverkerkgebied	Agentschap voor Natuur en Bos
4	OD9 'Ladderstructuur' gebruiken als basis voor zachte ontsluiting	Realiseren nieuwe fiets- en wandelbrug Herkenrode	Agentschap voor Natuur en Bos
5	OD6 Voorzien van beleefinfrastructuur	Realiseren van speelbossen	Agentschap voor Natuur en Bos
6	OD16 Verbeteren van waterkwaliteit	Realiseren voorzuiveringssysteem Vijverkerkgebied	Agentschap voor Natuur en Bos
7	OD22 Inzetten op belangrijke soorten en leefgebieden	Uitbreiden landduinen en droog heischraal grasland	Agentschap voor Natuur en Bos
8	OD22 Inzetten op belangrijke soorten en leefgebieden	Uitbreiding oppervlakte vijvers met specifiek vijverbeheer	Agentschap voor Natuur en Bos
9	SD8 Versterken van topnatur	Uitvoeren afterlife engagement 3watEr	Agentschap voor Natuur en Bos, European Landowners' Organization, Limburgs Landschap
10	SD8 Versterken van topnatur	Uitvoeren project 4watEr	Agentschap voor Natuur en Bos, European Landowners' Organization, Regionaal Landschap Lage Kempen
11	OD22 Inzetten op belangrijke soorten en leefgebieden	Herstel moerasvogelpopulaties	Agentschap voor Natuur en Bos, Natuurpunt, Limburgs Landschap
12	OD22 Inzetten op belangrijke soorten en leefgebieden	Herstel natte heide- en vijvervegetaties	Agentschap voor Natuur en Bos, Natuurpunt, Limburgs Landschap, Regionaal Landschap Lage Kempen
13	OD22 Inzetten op belangrijke soorten en leefgebieden	Herstel waterkwaliteit van beken en vijversysteem	Agentschap voor Natuur en Bos, Natuurpunt, Limburgs Landschap, Regionaal Landschap Lage Kempen

► Entre 2016 – 2026

- Phase d'execution
- Mise en oeuvre l'instrument 'Aménagement des terres' (par le gouvernement flamande/VLM)
- +/- €10.000.000 subventions (flamandes)

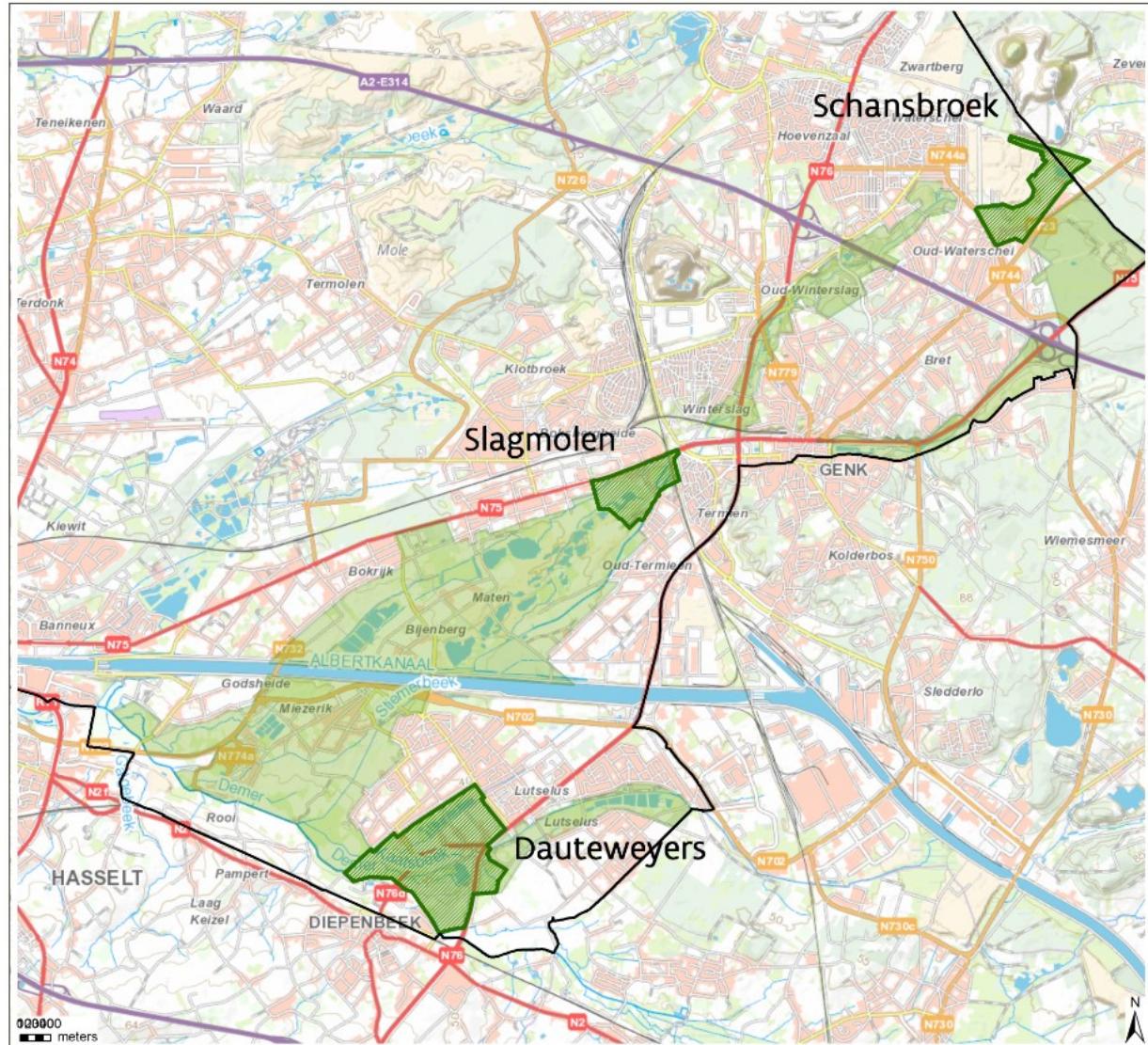
L'approche

Des ‘masterplans’ au niveau des vallées (ex. Stiemerbeek)

Approche progressive (ex. la vallée Stiemerbeek)

Projets de l'aménagement des terres sont toujours ‘intégrés’:

→ Tous les demandes pertinent de l'espace sont intégrées dans la phase de planification (cf. multidisciplinaire). Ex.:

- ✗ agriculture,
- ✗ tourisme,
- ✗ hydrologie,
- ✗ mobilité,
- ✗ loisirs,
- ✗ nature,
- ✗ cohésion sociale,
- ✗ héritage,
- ✗ ...

Resultats

Parc Schansbroek

Flanders
State of the Art

Parc Schansbroek

Parc Schansbroek

Parc Schansbroek

Parc Schansbroek

Parc Schansbroek

Flanders
State of the Art

Slagmolen

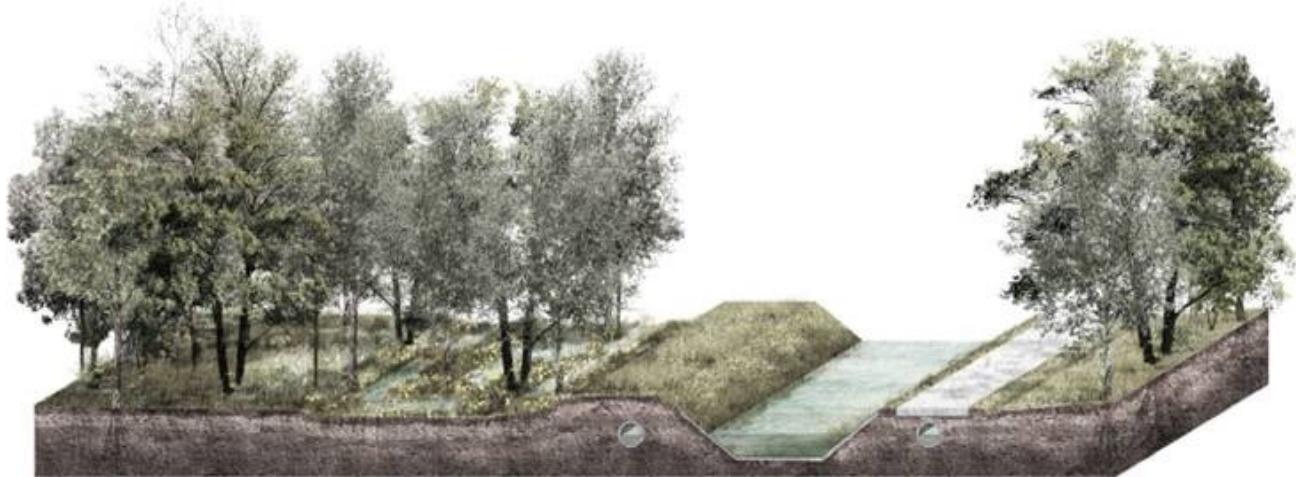
Flanders
State of the Art

Connexion Slagmolen-centre Genk

Slagmolen : marais d'écoulement

La theorie du
masterplan

En réalité

Slagmolen

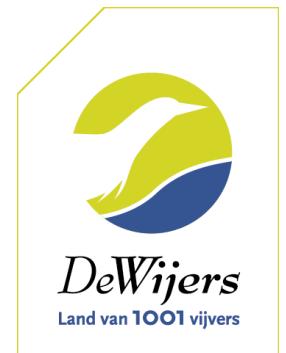

Dautewevers

Importance de...

- ▶ Communication
 - Identité/marque régionale & visibilité de la marque "De Wijers"

- ▶ Partenariat fort
→ Jalons réguliers!

► L'attention de la presse (locale, régionale, nationale)

regio

ZATERDAG 30 NOVEMBER EN ZONDAG 1 DECEMBER 2018 hbo.be 27

Koolmijnlaan aan mijn Zolder wordt groener

LANDSCHAPSPARK HEUSDEN-ZOLDER/ HASSELT/ZONHOVEN

IN ZLDR Luchtfabriek heeft in 19 parken van De Wijers een engagement voor het landschapspark Hasselt-Zolder. De resultaten worden op korte termijn al belangrijke ingrepen uitgevoerd in het drukke verkeersgebied Heusden-Zolder. "Met het landinrichtingsplan voor de Mangelbeekvallei willen we bekomen dat die beek weer gedekte wordt door de Vlaamse Landmaatschappij voor de Mangelbeekvallei. Voorheen hebben we aandacht voor de waterhuishouding en de Koolmijnlaan waar een hectare asfalt weg moet worden verwijderd. Nu gaan we de gebouwen tussen Bokrijk en Zonhoven.

De ontwikkeling van de landschapsagenda 'De Waterhuishouding' is nu in volle gang. De start is gestructeerd en moet in de komende jaren in Midden- en West-Limburg. "Het moet een ruimte zijn voor natuur, recreatie, wonen en arbeid", aldus projectleider en wethouder Bert Lambrecht (NVA). "Iatuurs is al 89 van de 100 hectare in de Mangelbeekvallei bewerkt. Sinds 2016 coördineren we de projecten na de meest recente wijzigingen en we ontwikkelen nu een structuur om de komende jaren te zorgen voor de ontwikkeling. Het landschapspark zal de komende jaren een belangrijke rol spelen voor de bescherming van de natuur en de omgeving. 'Heel veel belangrijke levensgroepen hebben we nu nog niet in kaart gebracht en dat uitgaat met unieke vondsten', aldus Lambrecht.

Mijn Mangelbeek De Vlaamse Landmaatschappij staat in voor de uitwerking van verschillende lokale ontwikkelingsprojecten in het gebied. Zoals de herontwikkeling van de Stenenweg en de bouw van de fietsroute. De volgende berkenvallei die wordt aangelegd is de Koolmijnlaan. De steenweg moet voor fietsers en wandelaars een alternatief worden voor de steenweg.

De drukke Koolmijnlaan wordt op korte termijn verhoogd ter hoogte van de mijnsite van Zolder. Het verkeer moet dan omrijden via het industrieplein.

UIT UW GEMEENTE

SDEN-ZOLDER/LUMMEN

miljoen euro voor fietsroutes beleving aan Mangelbeek

Bokrijk-Kleinmechelen Dit project is eveneens gepland op de grens van Bokrijk met Zonhoven waar meer dan 100 huizen worden gebouwd. "Binnen drie jaar willen we de fietsinfrastructuur om te doen aan de Bokrijk-Kleinmechelen ophalen omdat deze veel te grote wegen afstand moet maken van de bebouwing", vertelt Stevens. "Bokrijk betreft te verbeteren met een fietsroute die de mensen kunnen gebruiken in de drukke Koolmijnlaan. De fietsroute moet ook een goede verbinding leggen aan de inwoners."

De Kauw Bevatten en Bokfrakken zijn 't 60 en zullen worden ontgonnen van de Koolmijnlaan tot aan jongherberg De Roostcamp. "Dan komt er een mooi fietspad dat de mensen kunnen gebruiken voor fietsoefeningen. De twee dorpskernen van Heusden-Zolder en Kleinmechelen gaan ook verbonden met een veilige oversteekplaats aan de fietsroute", besluit Karel Stevens.

veilige manier al wandelend of fietsend van Heusden naar Zolder en andersom." Het landinrichtingsplan omvat voorstellen voor de Mangelbeekvallei van de haven in Lummen tot het interieur in Zolder. Samen met dorpsraden is er een netwerk van trage wegen uitgewerkt. Er niet alleen een fietsroute parallel met de Mangelbeek en het kolenspoor, maar ook dwars over de vallei. "Daarnaast gaan ook mijnbekkenplannen in, zodat iedereen het mijngebied kan herontdekken.

Langs het kolenspoor komt er onder meer een uitzichtplatform op de mijnbekken. Samen met de buurtbewoners willen we ook rust- en speelplekken creëren in de vallei."

Lummen investeert niet mee in het project van de Mangelbeekvallei. Burgemeester Luc Wouters (CD&V): "Omdat het om een klein, beperkt gebied in Lummen gaat. De impact op het Lummense grondgebied is minimaal."

Studie De VLM wil de Mangelbeekvallei ook versterken als natuurradering en klimaatbuffer. Samen met de provincie Limburg zal de VLM ook het grondwatersysteem en de effecten van de mijnopnames in kaart brengen. "Mijnverzakkingen hebben het natuurlijke watersysteem in de valleis ernstig verstoord. Daardoor zijn sommige gronden te droog, waardoor waardevolle fauna en flora wordt bedreigd", legt Serdons uit.

Infobosse Van 6 mei tot 4 juni organiseren de

Heusden-Zolder krijgt netwerk van wegen

dinsdag 7 mei 2019 - 06:59 Jenna De Clerck

De gemeente Heusden-Zolder en de Vlaamse Landmaatschappij gaan een trage wegen uitbouwen in de Mangelbeekvallei tussen Heusden en Zolder. De wegen moeten voor fietsers en wandelaars een alternatief worden voor de steenweg.

In veel gemeenten verdwijnen de trage wegen tussen gehuchten en dorpen beetje bij beetje, maar Zolder wil ze er niet meer. "Zodat fietsers en voetgangers niet meer langs de drukke Beringe de Zoldersweg moeten rijden voor verplaatsingen", vertelt Karel Stevens van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). "De bedoeling is om een heel netwerk van trage wegen uit te bouwen in de Mangelbeekvallei, Heusden en Zolder."

Privé-eigenaars

De voorbije jaren werden de bestaande trage wegen in kaart gebracht. Die zullen nu verbeterd enkele plaatsen moeten we de missing links nog wegwerken." De VLM moet enkele privé-eigenaars overtuigen om de trage wegen weer vrij te maken. Het netwerk van trage wegen zou in 2022 klaar zijn.

Karel Stevens
Projectleider Vlaamse Landmaatschappij

Natuurherstel

0:41 / 1:32

coesteren en waar je op een

Uitbergt
Mangelbeek

10/20

gemeentebesturen van Heusden-Zolder en Lummen een openbaar onderzoek over het landinrichtingsplan 'Mijn Mangelbeekvallei' en kan je de plannen in het gemeente-huis inkijken. "Op 6 mei organiseeren we ook een infomoment van 16 tot 20 uur in ZLDR Luchtfabriek waar ook inwoners van Lummen welkom zijn", zegt Stevens.

De VLM wil de Mangelbeekvallei ook versterken als natuurradering en klimaatbuffer. Samen met de provincie Limburg zal de VLM ook het grondwatersysteem en de effecten van de mijnopnames in kaart brengen. "Mijnverzakkingen hebben het natuurlijke watersysteem in de valleis ernstig verstoord. Daardoor zijn sommige gronden te droog, waardoor waardevolle fauna en flora wordt bedreigd", legt Stevens uit.

Infobosse Van 6 mei tot 4 juni organiseren de

▶ Projets européens

Merci pour votre attention!

karel.stevens@vlm.be

<https://twitter.com/woordvoerdervlm>

<https://www.facebook.com/VlaamseLandmaatschappij>

<https://www.linkedin.com/company/vlaamse-landmaatschappij>

Flanders
State of
the Art

www.vlm.be